

Na hlavní výzkumnou otázku tedy můžeme souhrnně odpovědět, že na průběh projektu, posuny oproti plánu i personální obsazení jednotlivých aktivit měly proměnlivé vnější podmínky značný vliv. Oproti tomu na celkové vyznění projektu, posílení komunitních vazeb a částečnou destigmatizaci Lokality nebyl zásadní vliv nepříznivých vnějších podmínek zaznamenán.

Literatura

- BARVY BRNĚNSKÉHO BRONXU. 2021. Dostupné z: barvybrnenskéhobronxu.cz [Citováno dne 8. 12. 2021].
- BRŮŽOVIČOVÁ, K. 2013. *Gentrifikace: Příležitost integrace? Případová studie lokality Brno Zábřovice*. Brno: FSS MU.
- HORA, O. 2014. Přístupy k analýze sociálních problémů z hlediska veřejné a sociální politiky. In HORA, O.; SUCHANEC, M.; Žižlavský, M. *Evaluční výzkum*. Brno: Muni Press.

- HORA, O.; SUCHANEC, M.; ŽIŽLAVSKÝ, M. 2014. *Evaluční výzkum*. Brno: Muni Press.
- REICH, M. 2008. *Segmented Labor Markets and Labor Mobility. Vol. 1. Labor Market Segmentation: 1970 to 2000*. Cheltenham: Edward Elgar.
- REICH, M.; GORDON, D. M.; EDWARDS, R. C. 1973. A Theory of Labor Market Segmentation. *American Economic Review*. 63 (2), s. 359–365.
- ROSSI, P. H.; LIPSEY, M. W.; FREEMAN, H. E. 2004. *Evaluation. A Systematic Approach*. Thousand Oaks (CA): Sage Publications, Inc.
- RUBERY, J. 1978. Structured Labour Markets, Worker Organisation and Low Pay. *Cambridge Journal of Economics*. 2 (1), s. 17–36.
- SCRIVEN, M. 2007. The Logic of Evaluation. Windsor: OSSA Conference Archive. 138.
- SOURALOVÁ, A. 2008. *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České Republice. Moravské lokality*. Brno: FSS MU

- ŠIMÍKOVÁ, I.; VAŠEČKA, I. 2004. *Mechanismy sociálního vyčleňování romských komunit na lokální úrovni a nástroje integrace*. Brno: Barrister & Principal.
- TRIPITAKA, z.s. 2021. Dostupné z: <http://www.tripitaka.cz/> [Citováno dne 8.12.2021].
- WINKLER, J., KLIMPLOVÁ, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. 2005. *Účelové programy na lokálních trzích práce. Jejich význam, potřeba a realizace*. Brno: FSS MU.

Mgr. Josef Horňáček, Ph.D. (65219@mail.muni.cz) je odborný asistent na Katedře sociální politiky a sociální práce Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity (Department of social policy and social work, Faculty of social studies, Masaryk university), Joštova 218/10, 602 00 Brno, Česká republika. Zaměřuje se na analýzu veřejné a sociální politiky a zaměstnanecké vztahy.

Informační servis čtenářům

Zpráva o konferenci Sociální politika 2021

Zpráva předstává mezinárodní konferenci Sociální politika 2021, kterou uspořádala v Praze 25. listopadu 2021 Katedra hospodářské a sociální politiky NF VŠE. Akce se konala již potřetí. Tentokrát nesla podtitul Koronavirus jako impuls ke změnám.

Foto: Daniel Hromada

„Uplynulý rok naplno ukázal, jak je problematika nastavení sociálních politik na úrovni jednotlivých států důležitá. Projevila se stabilita jednotlivých systémů, význam propojení dávek a podpůrných programů. Státy s propracovanou sociální politikou lépe čelily ekonomickým krizím, které vyvstaly v souvislosti s opatřeními

na ochranu zdraví a životů. V rámci konference chceme podrobit jednotlivá opatření kritickému pohledu, rádi bychom diskutovali o nedokonalostech a problémech sociálních politik v ČR i v zahraničí. Koronavirová krize odhalila určité nedostatky. Lze se z nich poučit pro budoucnost,“ řekl na úvod konference prof. Ing. Vojtěch

Krebs, CSc., profesor sociální politiky a proděkan NF VŠE v Praze, který je předsedou vědeckého výboru a odborným garantem celé akce.

Konference obdržela záštitu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a rovněž záštitu Ministerstva zdravotnictví ČR. „Jde o uznání činnosti Národohospodářské fakulty VŠE v oblasti vědy a vzdělávání. Jde o potvrzení toho, že NF VŠE je tradičním, stabilním a důležitým partnerem pro ústřední orgány státní správy,“ uvedl za organizátory prof. Krebs.

V úvodním zahajovacím panelu vystoupili kromě prof. Krebse paní Mgr. Dana Roučková, odborná náměstkyně pro legislativu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, dále prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR Ing. Jiří Horecký, Ph.D. Univerzitu zastupoval prorektor VŠE prof. Ing. Petr Musílek, Ph.D., organizátora Národohospodářskou fakultu pak její děkan prof. Ing. Zdeněk Chytil, Ph.D.

V rámci úvodního panelu shrnula náměstkyně MPSV Roučková kroky, které v oblasti sociální politiky musela učinit vláda v návaznosti na šíření covidu-19 a zejména s cílem zmírňovat následky vládních restrikcí, jako bylo například uzavření škol a zajištění péče o děti (krizové ošetřovné) či podpora zaměstnanosti v rámci programů Antivirus. „Vláda velmi

rychle reagovala na zjištěné problémy. I díky rychlým opatřením MPSV se nezvyšilo množství lidí ohrožených chudobou nebo nezaměstnaných," uvedla Roučková a dodala, že ministerstvo bude rádo za zpětnou vazbu od odborníků. „Oceňujeme, že i přes obtížné podmínky se odborná konference koná a je tedy možnost diskutovat o jednotlivých opatřeních. Vedení ministerstva si přeje naslouchat hlasům expertů," sdělila náměstkyně.

Kromě sociální politiky byla diskutována také politika zdravotní. Zvláštní pozornost byla věnována zdravotnímu systému ČR a jeho udržitelnosti. Hlavní referát s názvem Zdroje veřejného zdravotního pojištění v kontextu epidemie covid-19 přednesl doc. Jan Mertl z Vysoké školy finanční a správní v Brně. Z příspěvku vyplynulo, že epidemie covid-19 zásadně ovlivnila hospodaření zdravotních pojišťoven na straně příjmů i výdajů. Ve vazbě na makroekonomický vývoj došlo k významné úpravě platby ze státního rozpočtu a změně poměru mezi uvedenými dvěma zdroji. Docent Mertl uvedl, že s cílem omezení posunového efektu je žádoucí vrátit se po odeznění epidemie k racionalizaci nastavení zdrojů systému, kdy od roku 2016 bylo patrné zpravidelnění valorizace částky na jednoho státního pojištěnce.

O zdravotnictví následně hovořil i proděkan pro studium NF VŠE doc. Miroslav Ševčík ve svém vystoupení s názvem Poznámky ke Covidismu. Doc. Ševčík upozornil na mnohdy zkrácené mediální výstupy o covidu-19. Vládní reprezentace a také novináři prý selektivně citují jen určité studie s cílem omezit společenský a ekonomický život země. Takřka zcela opomíje-

ny jsou ale podle něj vyjádření a odborné studie odborníků, kteří covid-19 prezentují v dalších souvislostech a komplexně. „Covid-19 bezpečí je závažně omezením a nelze ho podceňovat. Veřejnost však má mít přístup k objektivním informacím, aby se mohla zodpovědně rozhodovat o vakcinaci, léčbě a obecně o svém životě," uvedl doc. Ševčík.

O své zkušenosti se následně v diskusi podělili další vědci, přední politici, představitelé odborů či odborníci z praxe – sociálních a pedagogických zařízení.

Velmi zajímavou sekcí byla Zaměstnanost, kde hovořili Mgr. Jaroslava Rezlerová, generální ředitelka ManpowerGroup, Josef Středula, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů, Ing. Jiří Horecký, Ph.D., z Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR. Účastníci se shodli, že Česká republika není připravena na proměny trhu práce, které nás nepochybně čekají. „Nejsme státem 21. století, nýbrž 20. století," prohlásil Josef Středula. Podle Jaroslavy Rezlerové mají zaměstnavatelé pozitivní očekávání z budoucnosti a chtějí nabírat nové zaměstnance, těch je však nedostatek. Podle hlavního partnera konference, skupiny Moore Czech Republic, je nutné více se věnovat systému dalšího vzdělávání v České republice. „S ohledem na probíhající technologické změny v průmyslu i službách, je nutné přivést na trh práce nové typy profesí. To vyžaduje vybudování kvalitního systému celoživotního vzdělávání, ve kterém priority musí primárně určovat zaměstnavatelé," konstatoval Ing. Radovan Hauk, partner Moore Czech Republic. NF VŠE proto ve spolupráci s Moore, odbory a dalšími aktéry začátkem

roku 2022 naváže na podnětnou konferenční diskusi speciálním kulatým stolem.

Následovaly vědecké příspěvky zabývající se sociální politikou. Řešena byla budoucnost penzí (doc. Marek Loužek a prof. Jaroslav Vostatek) či pracovní neschopnost v době pandemie covidu-19 (dr. Karina Kubelková a dr. Lucia Bartůsková). Slovenskou republiku reprezentoval dr. Roman Klimko z NF Ekonomické univerzity v Bratislavě. Účastníci z dalších zemí se z důvodu pandemických omezení omluvili.

Následovala sekce odborníků z praxe, kde o významu praktické sociální práce v nelehkém období pandemie diskutovali Ing. Luboš Hovorka z AHC, a.s., Ing. Milan Johanis, ředitel Vyšší odborné školy sociálně právní, a psycholožka Mgr. Kateřina Halfarová. Všichni přítomní se shodli na tom, že sociální práce významnou měrou napomáhá ke zvládnutí covidové krize. Sociální péče, vzdělávání sociálních pracovníků a krizové poradenství musejí fungovat covidu navzdory.

NF VŠE v Praze začala připravovat další ročník konference Sociální politika 2022. Organizátoři děkují hlavním partnerům, kterými byly společnosti Moore Czech republic a Česká pojišťovna. Podrobné informace a fotogalerie z akce jsou na webu www.socialni-politika.cz.

Mgr. Vladimír Barák (vladimir.barak@vse.cz) působí na Katedře hospodářské a sociální politiky Národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické v Praze (Department of Economic and Social Policy, Faculty of Economics, University of Economics), Nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3, Česká republika.

Sociální solidární ekonomika

Jiří Silný – Karolína Silná

Článek seznamuje se vznikem a obsahem pojmu sociální solidární ekonomika a stručně představuje současné světové i české aktivity, které o sociální solidární ekonomice šíří povědomí. Autoři ji prezentují jako koncept schopný udržitelně zajišťovat základní potřeby a přispívat k sociální soudržnosti a ekologické odolnosti.

Sociální solidární ekonomika (SSE) je relativně nový koncept, který spojuje tradice počátku sociálního podnikání družstev v 19. století, anarchistické zkušenosti solidární komunitní ekonomiky i podněty katolické sociální nauky a teologie osvobození. Rozmanití aktéři SSE sdílejí základní principy demokratické a ekologicky udržitelné ekonomiky zaměřené na uspokojování potřeb, nikoli na generování zisku. Hnutí usiluje o systémovou změnu, ale neprosazuje jedinou správnou cestu k ní. SSE nachází podporu na úrovni států i mezinárodních institucí.

Název sociální solidární ekonomika, který je už běžně používán v zahraničí, po-

zvolna proniká i do českého prostředí. SSE je dnes důležitým tématem na úrovni OSN¹, kde je spojena s Cíli udržitelného rozvoje. Sociální solidární ekonomice se věnuje i Mezinárodní organizace práce² nebo OECD³.

Kořeny tohoto konceptu sahají až do první poloviny 19. století, kdy se objevil označení **sociální ekonomika**. Poprvé použil výraz „économie sociale“ Charles Dunoyer v roce 1830 a ve Francii sídlila také první mezinárodní společnost pro studium tohoto typu hospodaření (založil ji Le Pley v roce 1854). Jako první sociální podniky se obvykle chápou družstva (první založeno 1844 v severoanglickém Rochdale)

a společnosti vzájemné podpory a důraz je kladen na společné vlastnění. Toto socializující chápání pojmu je běžné ve francouzském nebo španělském jazykovém prostředí dodnes.

V anglicky mluvících zemích se používání výrazu „social economy“ ustálilo ve smyslu ekonomických aktivit v tzv. sociálním sektoru – v péči, zdravotnictví, podpoře znevýhodněných atp. Do tohoto konceptu patří i dělení společnosti na sektory – sociální ekonomika patří do třetího sektoru označujícího aktivity a organizace občanské společnosti charakterizované jako nevládní a neziskové.⁴ Takové pojetí se v rámci společenské transformace prosadilo i u nás.